

§ 9**Tertialrapport 1 för år 2017 Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd****Beslut**

1. Tertialrapport 1 för år 2017 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 0,1 mnkr i beställarstöd för ny servicebostad på Rinkebyterassen i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
3. Stadsdelsnämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 0,6 mnkr för ny servicebostad på Rinkebyterassen i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
4. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om kompetensutvecklingsmedel om 160 tkr i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
5. Stadsdelsnämnden fastställer omslutningsförändringar om 37,6 mnkr och anmäler detta till kommunstyrelsen i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
6. Stadsdelsnämnden fastställer nya mål och målvärden i enlighet med bilaga 1.
7. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på nämndens uppdrag i enlighet med bilaga 2.
8. Stadsdelsnämnden godkänner i ärendet redovisad omfördelning av medel för demokrati- och utvecklingsarbete.
9. Omedelbar justering.

Stadsdelsnämnden anför därutöver:

Upplevelsen av våra stadsdelar är beroende av invånarnas känsla för området. Viktiga komponenter för detta är känslan av trygghet och en stolthet över att bo här. Grundläggande för det är att ha trygg försörjning, bra boende, tillgång till bra skolor för barnen och en trygg miljö för alla att vistas i. I dagsläget är detta inte alltid sant för oss som bor i Rinkeby-Kista.

Vi välkomnar att förvaltningen ökat samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen i syfte att öka sysselsättningen bland såväl vuxna som ungdomar i stadsdelsområdet. Sommarjobben är viktiga, framförallt i en stadsdel som vår där arbetslösheten ligger högt och många familjer har en ansträngd ekonomisk situation. Inför nästa år önskar vi att staden både tar ett större ansvar för att få fram fler sommarjobb i stadens egna verksamheter och bolag men också ger förvaltningarna medel för att kunna erbjuda alla ungdomar i målgruppen sommarjobb. Dock behöver vi ändå tänka i nya banor för att klara så många

sommarjobb och att det privata näringslivet i större utsträckning är med i arbetet. Vi vet att detta är ett arbete som pågår i förvaltningen men önskar att förvaltningen återkommer till nämnden med tankar kring idéer som möjliggör feriearbeten som samtidigt är till stor nytta för förvaltningen. Skulle man kunna likt ungdomskommissionen låta ett antal feriearbetande ungdomar skapa en utbildning kring hur vår stadsdel och kommun fungerar? Eller göra filmer anpassade till sociala medier om allt det fantastiska arbete som görs i vår stadsdel av t ex idrottsföreningar? Eller information som riktar sig till medborgare i vår stadsdel kring hur allmänna val går till och hur valdeltagandet ser ut i syfte att höja det?

Vi vill återigen betona behovet av att arbetet med omedelbara trygghetsskapande insatser i våra olika stadsdelar förstärks. I detta syfte framför vi på nytt behovet av att antalet fältassistenter ökar för att jobba uppsökande på kvällar och helger i samverkan med våra fritidsverksamheter. Även där finns utvecklingsbehov som vi lyfte i en skrivelse som behandlades på maj nämnden. Att förvaltningen vidtar åtgärder för att kunna öppna Ungdomens hus och Akalla fritidsgård skyndsamt. Även arbetet med till exempel sociala insatsgrupper och andra sätt att stödja de ungdomar som vill lämna missbruk och brottslighet behöver förstärkas och påskyndas. Vi vill också fortsätta med det arbete som gjordes under förra året där föreningar och andra aktörer i samverkan med förvaltningen fick ordna aktiviteter som basketen på Kista torg, storbildsskärm på torgen i samband med fotbolls WM och liknande. Vi tror att det bidrar till en trygg stadsdel. Detta kanske är möjligt att koppla ihop med den organiserade spontanidrott som vi tagit beslut om och hoppas snart är igångsatt.

För barns och ungdomars utveckling är förskola och skola av avgörande betydelse. Därför behövs ett intensivt samarbete mellan förvaltningen och skolorna och att tillräckliga resurser finns för att motsvara de behov som finns i vår stadsdel. Våra förskolor gör ett fantastiskt arbete idag och vi har relativt små barngrupper mot övriga delar av kommunen, men på sikt tror vi att man måste förstärka resurserna till arbetet med språkutveckling och även de specialpedagogiska resurserna för att i större utsträckning faktisk ha en kompensatorisk effekt. Det är viktigt att staden har med det i sitt arbete med de socio-ekonomiska nycklarna som styr resurstilldelningen. Det upp-sökande arbetet som pågår för att få fler barn att börja i förskola är bra och behöver fortsätta utvecklas. Staden bör också fundera på möjligheterna att ta bort avgiften för förskolan helt för att det inte ska vara ett hinder för att ha barnen på förskola.

Demokratiarbetet bland ungdomarna ser ut att ha kommit igång och en handlingsplan har tagits fram. Vi välkomnar att den omfattar medverkan i budgetarbetet för ungdomsgårdar och andra träffpunkter samt att ett ungdomsråd ska bildas för stadsdelen. Det är viktigt att lokala styrgruppen för våra fritidsverksamheter finns. Unga människor ska få påverka och med det följer också ansvar. Det är en viktig erfarenhet att få. Att få skapa något själv, att förverkliga en idé stärker människor. Det står inte mycket om hur handlingsplanen är framtagen men vi förutsätter att den är gjord med ungdomarna! Vi väntar också på återkoppling på det beslut vi tidigare tagit om att pröva medborgarbudget.

Fortfarande ligger en del målsättningar för stadsdelen lägre än i den övriga staden. Detta är något som vi självfallet vill ändra på, men noterar att förvaltningen påbörjat arbetet för att Rinkeby-Kista som stadsdel ska bli en stadsdel med lika förutsättningar som andra stadsdelar i staden. Det är modigt. Ingen annan förvaltningsledning har tidigare gjort det. Även om det finns mycket kvar att önska är det ett mycket välkommet steg. Till verksamhetsplanen för år 2018 hoppas vi att Rinkeby-Kista ska ha tagit fler steg i riktningen mot att ha samma målsättningar som staden i sin helhet för att om några år ligga på samma nivåer.

Mycket arbete pågår med att flytta förvaltningen och dess medarbetare närmare medborgarna. Genom de planerade community centers tar vi ett sånt steg men på sikt är det nödvändigt att förvaltningen flyttar tillbaka ut i stadsdelarna. Det gäller även andra myndigheter och det pågår ett arbete med att få ut polis, arbetsförmedlingen osv. Därför vill vi också ge förvaltningen i uppdrag att börja utreda möjligheten att hitta passande lokaler runt om i stadsdelarna Husby, Akalla och Rinkeby för att på sikt kunna avveckla lokalerna i Kista.

Sist men inte minst vill vi säga att mycket positivt är på gång men det finns ett behov av att intensifiera arbetet med unga människor i Rinkeby, framförallt de som av någon anledning hamnat i en destruktiv spiral. Det blivande community centret, Ungdomens hus, Folkets hus och det kommande Framtid Stockholm är några av de aktörer vi hoppas kan utveckla ett närmare samarbete och eventuellt även få mer stöd av våra fältassistenter som behöver bli fler. Det finns många intressanta metoder som används i syfte att stötta unga människor som är vilse men det de flesta av dem har en sak gemensamt och det är att det bygger på att man har kompetenta och engagerade människor. Det är viktigt att vi lokalt i vår stadsdel och

förvaltning vågar genomföra de satsningar som behövs och som vi tror kan bidra till att Rinkeby-Kista blir en stadsdel som människor aktivt flyttar till för att det är platsen där man vill se sina barn växa upp. Pengarna kan inte vara hindret, den politiska majoriteten i Stockholm har ett jämlikt Stockholm som sin första prioritet och är beredd att satsa det som krävs.

Ärendet

Stadsdelsområdet omfattar stadsdelarna Akalla, Husby, Kista och Rinkeby. Området har drygt 48 000 invånare, varav 60 procent är födda utomlands jämfört med 23 procent i Stockholm som helhet. Antalet invånare beräknas år 2025 uppgå till närmare 65 000. Stadsdelsområdet har en relativt ung befolkning. Andelen invånare i åldern 0-19 år är 27 procent jämfört med 21 procent i staden som helhet. I Rinkeby är cirka 35 procent av de boende i åldern 0-19 år. Drygt 10 procent av totala antalet invånare är 65 år eller äldre jämfört med 15 procent i staden som helhet.

Valdeltagandet vid senaste kommunalvalet uppgick till 59 procent jämfört med 82 procent i staden som helhet och var därmed lägst i staden. Även förtroendet för stadsdelsförvaltningen är lägst i staden, vilket betyder att 38 procent av kvinnorna och 24 procent av männen har lågt förtroende för förvaltningen (Skillnadernas Stockholm).

Stadsdelsområdet har lägst andel invånare med eftergymnasial utbildning, 35 procent jämfört med närmare 60 procent i staden som helhet. Även andelen förvärvsarbete (sysselsatta) är betydligt lägre än genomsnittligt i staden. Cirka 50 procent av kvinnorna och 60 procent av männen förvärvsarbetar, jämfört med staden som helhet där närmare 80 procent är förvärvsarbete. Området har även högst andel arbetslösa ungdomar (18-24 år). Det finns också en grupp unga vuxna (20-24 år) som varken arbetar, studerar eller har någon annan känd aktivitet. Rinkeby var 2014 den av stadens stadsdelar som hade flest unga vuxna i den gruppen.

Ohälsotalet, mätt i antal dagar med sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning och rehabiliteringspenning är högst i staden. Även den självskattade hälsan är låg jämfört med andra stadsdelsområden. Andelen kvinnor som skattar sin hälsa "sämre än god" uppgick 2014 till 33 procent och andelen män som skattar sin hälsa "sämre än god" var 39 procent. Rinkeby-Kista tillhör de stadsdelsområden där den förväntade återstående medellivslängden är lägst (Skillnadernas Stockholm). Det finns också stora skillnader när det gäller barns hälsa. Andelen barn som vid tre års ålder har karies och andelen fyraåringar med fetma är högre här än i andra stadsdelsområden.

Många av invånarna lever i ekonomisk utsatthet. Mellan åren 1991 och 2012 ökade medelinkomsten i Rinkeby-Kista med 5 procent jämfört med 46 procent i staden som helhet (Skillnadernas Stockholm). Andelen invånare med ekonomiskt bistånd var 2016 högst i staden.

Många barnfamiljer, främst i Rinkeby och Husby, lever i ekonomiskt utsatta familjer. Cirka 40 procent av barnfamiljerna lever i relativ fattigdom, dvs. har en inkomst som ligger under 60 procent av medianinkomsten för stadens barnfamiljer. I Rinkeby-Kista finns flest barn i åldern 0-17 år som lever i absolut fattigdom enligt Rädda Barnens definition, dvs. barn i familjer med inkomster som precis täcker eller understiger nödvändiga levnadsomkostnader. Rinkeby har högst andel barnfamiljer med ekonomiskt bistånd.

Det finns ett samband mellan barnfamiljers ekonomi och viktiga aspekter på barns situation i övrigt, som exempelvis hälsa, boendevillkor och möjligheter att delta i fritidsaktiviteter. Ekonomisk utsatthet är i många fall en anledning till föräldrars svårigheter att tillräckligt tillgodose sina barns behov. Barn i familjer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd tenderar att som vuxna själva bli beroende av ekonomiskt bistånd.

Rinkeby-Kista är det stadsdelsområde som har lägst andel barn i förskoleåldern som går i förskola, vilket betyder att det uppskattningsvis finns 600 barn som inte är inskrivna i förskolan. Av de barn som går i förskolan har 92 procent annat modersmål än svenska. Bland barnen talas närmare åttio olika språk. Drygt 70 procent av personalen är flerspråkig.

Närmare 40 procent av grundskoleeleverna går i skolor utanför stadsdelsområdet. Rinkeby-Kista har lägst andel ungdomar i Stockholms stad som går ut grundskolan med betyg som ger dem behörighet till de nationella gymnasieprogrammen. Av dem som gick ut grundskolan 2016 hade 77 procent behörighet till de nationella programmen jämfört med 88 procent i staden som helhet. Av de ungdomar som var bosatta i Rinkeby hade 68 procent gymnasiebehörighet. Andelen ungdomar som påbörjat men inte fått slutbetyg från gymnasiet uppgick 2014 till 35 procent jämfört med knappt 25 procent i staden som helhet (Sweco).

Kista är ett av de viktigaste arbetsplatsområdena i Sverige, främst inom informationsteknologi. Det finns cirka 40 000 arbetsplatser i området. Kista-Järva är också ett av tre fokusområden i förslag till ny översiktsplan för Stockholm. Många nya bostäder ska byggas i stadsdelsområdet de närmaste åren, framför allt i Kista, där bostäder byggs i och invid företagsområdet. I övriga stadsdelar planeras viss förtätning genom kompletterande bebyggelse.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning bedömer att kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål kommer att uppnås under året. När det gäller det ekonomiska utfallet prognostiseras ett överskott om 0,8 mnkr före bokslutsdispositioner och en budget i balans efter bokslutsdispositioner.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 9 maj 2017.
Dnr 1.2.1.-219-2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Mia Päärne m.fl. (S), ledamoten Martin Michel m.fl. (MP) och ledamoten Anki Erdmann (V) lade fram ett gemensamt förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Ledamoten Amela de la Cruz (L) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Mia Päärne (S) ställde de olika förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med socialdemokraternas, miljöpartiets och vänsterpartiets gemensamma förslag.

Reservation 1

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås
2. Avslår förvaltningens svar på nämndens uppdrag i enlighet med bilaga 2
3. Avslår i ärendet redovisad omfördelning av medel för demokrati- och utvecklingsmedel
4. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt bilaga 4 revideras efter kommande direktiv från kommunstyrelsen i enlighet med vad som anføres nedan
5. Därutöver anför följande

En förankrad handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Allt fler svenska medborgare radikaliserar och många väljer att ansluta sig till våldsbejakande grupperingar. Dessa grupperingar hotar, genom sina destruktiva mönster och värderingar, grundläggande demokratiska principer. För att hejda och vända denna utveckling är det nödvändigt med ett stadsövergripande arbete som ger konkreta verktyg för att motverka radikalisering och deltagande i krigsresor.

För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Alliansen står enade om den utveckling av arbetet mot våldsbejakande extremism vi nu vill se och vilka förbättringar som måste ske för att göra Stockholm till en säkrare stad. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som Säpo bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Beslutet var ett resultat av en blocköverskridande överenskommelse. En förutsättning för den blocköverskridande överenskommelsen var att de lokala handlingsplanerna skulle konkretisera arbetet samt att en tidsplan för den fortsatta processen fastslås. Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet uppgav i ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen den 4 maj 2016 att ett krav var att en mall för stadsdelsnämnderna skulle tas fram i samarbete med Försvarshögskolan och borde vara fastställd under hösten 2016 samt att de lokala analyserna och handlingsplanerna bör vara klara senast till årsskiftet 2016/2017. Därutöver medel avsätts för att implementera arbetet i budget för 2017.

Det föreliggande förslaget till handlingsplan mot våldsbejakande extremism är ett resultat av den blocköverskridande överenskommelse som kommunfullmäktiges partier (exklusive Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna) kom överens om tidigare under mandatperioden. I beslutet om Stockholms stads strategi mot våldsbejakande extremism ingicks en överenskommelse om att lokala handlingsplaner skulle tas fram i varje stadsdel innan årsskiftet 2016/2017. Vi kan konstatera att det arbetet har försenats och att ett förslag läggs fram för nämnden väsentligt senare än vad som överenskommit centralt.

I arbetet med den lokala planen var ett krav från Alliansen att man skulle dra nytta av den forskning och kunskap som finns på området, bland annat genom ett konkret samarbete med expertis hos instanser som Försvarshögskolan (FHS). Kravet var att nämndernas handlingsplaner inte skulle tas fram var och en för sig utan utifrån en central mall, framtagna i samarbete med FHS och annan relevant expertis på området. Detta har inte skett och det finner vi oacceptabelt. Resultatet blir att stadens arbete för att motarbeta våldsbejakande extremism försenats, blir bristfälligt och inte är koordinerat. Det är inte ett seriöst eller förtroendeingivande sätt att hantera en så viktig fråga för vår stad och våra invånares trygghet.

Handlingsplanen hade vunnit i både konkretion och i innehåll av att ta till sig den forskningsbaserade kunskap som Försvarshögskolan besitter. När majoriteten nu har valt att inte göra det kan vi inte gå i god för slutresultatet och inte ställa oss bakom den föreslagna handlingsplanen i föreliggande skick. Handlingsplanen behöver arbetas om och arbetet på central nivå i staden behöver professionaliseras och intensifieras.

I det uppkomna läget anser vi således att planen ska omarbetas utifrån direktiv från kommunstyrelsen och underställas Försvarshögskolans expertis innan den åter läggs fram för nämnden. Den lokala handlingsplanen bör även tillställas Polismyndigheten, Kriminalvården, Säpo och andra myndigheter för synpunktsinhämtning innan beslut fattas av nämnden.

Handlingsplanen behöver utvecklas i konkretion för att tydliggöra hur förvaltningen ska öka kompetensen bland sina medarbetare i syfte att upptäcka begynnande radikaliserings hos enskilda individer som kommer i kontakt med socialtjänsten samt hur samarbetet med Polismyndigheten ska se ut.

Arbetet med att granska de organisationer som direkt eller indirekt tar emot finansiellt stöd från staden måste intensifieras. Inga föreningar eller samfund som direkt eller indirekt upplåter en plattform åt extremistiska och våldsbejakande individers budskap ska kunna motta stöd från Stockholms stad. Detsamma gäller att heller inga av stadens lokaler upplåts åt sådana individer eller organisationer. Det fordras en konkret plan för hur arbetet med att säkerställa detta ska implementeras och följas upp.

Som nämnts ovan är en oavvislig förutsättning för ett strategiskt arbete mot extremism att det bedrivs systematiskt och utformas i tätt samarbete med den expertis som finns. Försvarshögskolans forskare behöver vara en integrerad del av Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism och det behöver ske på central nivå i staden. Det avtal som redan finns med FHS behöver leda till konkreta insatser. När samarbetet med FHS är återupprättat behöver följande åtgärder omedelbart vidtas i arbetet mot extremism:

1. Stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner behöver skyndsamt komma på plats. Handlingsplanerna ska följa en central mall utformad i samarbete med FHS och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis och säkerhetspolis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut. Arbetet behöver kontinuerligt avrapporteras, uppdateras och vara mätbart.
2. Parallellt med de lokala handlingsplanerna behövs ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt med en åtgärdsplan för hur stadens

förvaltningar ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras. En stadsövergripande lägesbild behöver årligen presenteras för kommunstyrelsen.

3. Det måste finnas god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst eller fritidsverksamhet som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas, till exempel genom medverkan i EU-RAN-nätverket. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.
4. Ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst måste ske. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister vill vi så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens förvaltningar så att information kan delas när så krävs.
5. Stockholm behöver en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer. Uppsökande arbete bör även bedrivas på nätet för att nå rätt målgrupper.
6. En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.
7. Stockholms stad behöver bygga upp avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.
8. I arbetet med avradikalisering och för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver civilsamhällesaktörer som Fryshuset involveras. Här har religiöst lärda personer och imamer en viktig roll, något som expertisen visat på.
9. Insatserna för att minska risken för nya dåd fordrar fokus på stadsmiljön. Det behövs trafikhinder som försvårar attacker med fordon. I det arbetet ska trafiknämnden involveras och erfarenheter inhämtas från andra länder. Ansvarsfördelningen mellan staden och polisen behöver tydliggöras när det gäller säkerhetsarrangemang vid särskilda platser och evenemang.
10. Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.

Resursslöseri, hittepå-anställningar och pysselsättning

Stadsdelsförvaltningen prioriterar idag sina resurser fel. Trots att en majoritet av invånarna känner sig otrygga i stadsdelen och det finns flera andra kända problem, väljer förvaltningen att lägga skattebetalarnas pengar på sådant som inte stärker tryggheten.

Reservation 2

Ledamoten Amela de la Cruz (L) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Stadsdelsnämnden beslutar följande

1. Förvaltningens förslag till beslut godkänns delvis.
2. Handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt bilaga till tertialrapporten revideras efter kommande direktiv från kommunstyrelsen i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Därutöver anförs följande

Stadsdelsnämndens främsta syfte är att ge alla människor som bor här möjlighet att själva kunna forma sina liv, genom att ge våra barn en bra förskola och trygg uppväxt, våra äldre en omsorg med värdighet och respekt för deras självbestämmande, och ha en socialtjänst som finns till för den som behöver andras stöd.

För detta krävs att det finns en tillräcklig finansiering för en välfärd med kvalitet, och att pengarna används effektivt.

Flera stadsdelar har problem med ökande barngrupper och en minskande andel förskollärare. Det ofinansierade införandet av rätt till heltid i förskolan för alla barn har varit en faktor bakom de ökande barngrupperna.

Socialtjänsten går med stora underskott, såväl inom individ- och familjeomsorgen som omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Majoriteten har inte förmått ordna en tillräcklig finansiering inom LSS-området.

Konsultkostnaderna inom socialtjänsten har ökat dramatiskt de senaste åren. Liberalerna efterlyser krafttag för att komma till rätta med utvecklingen, framför allt genom att förbättra lönen och arbetsvillkoren för socialsekreterarna. Det blir svårt att komma till rätta med personalomsättningen så länge man kan tjäna flera tusen kronor mer i månaden på att arbeta för ett konsultföretag. Än så länge gör stadshusmajoriteten alldeles för lite.

Även om den ekonomiska situationen inom äldreomsorgen är bättre än tidigare år går hemtjänsten fortfarande med stora underskott. Det finns också en oro inom vissa stadsdelar kring kostnaderna för de kommande aktivitetscentren vid trygghets- och seniorboenden. Liberalerna är positiva till inrättandet av aktivitetscenter men det är självklart viktigt att denna reform är finansierad fullt ut.

Omotiverade återkommunaliseringar av välfungerande verksamheter innebär också i vissa stadsdelar kostnader som ytterligare ökar trycket på budgeten. Dessa kostnader kan tekniskt sett betraktas som engångskostnader, men när verksamhet efter verksamhet tas tillbaka, ofta utan hänsyn till kvalitet eller brukarnas önskemål, får det snarare beskrivas som en permanent utgiftspost hos majoritetens politik.

Det ansträngda ekonomiska läget ställer stora krav på stadsdelsnämnden att prioritera. Mindre angelägna satsningar och projekt måste få stå tillbaka för att värna kärnverksamheterna. Tyvärr har majoriteten visat sig ha svårt att göra sådana prioriteringar. Symbolprojekt och perifera satsningar har tillåtit tränga ut insatser som gör verklig skillnad för de barn, vuxna och äldre som behöver hjälp från staden.

Att kombinera en ekonomi i balans med höga ambitioner i välfärden, utan skattehöjningar som hotar jobben och företagandet, är en svår uppgift. Men den är avgörande om Stockholm ska bli en stad som klarar integrationen av nyanlända och ger kunskap och framtidstro åt växande generationer, utan att urholka vår förmåga att långsiktigt ta ansvar för välfärden.

Allt fler svenska medborgare radikaliserar och många väljer att ansluta sig till våldsbejakande grupperingar. Dessa grupperingar hotar, genom sina destruktiva mönster och värderingar, grundläggande demokratiska principer. För att hejda och vända denna utveckling är det nödvändigt med ett stadsövergripande arbete som ger konkreta verktyg för att motverka radikalisering och deltagande i krigsresor.

För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Alliansen står enade om den utveckling av arbetet mot våldsbejakande extremism vi nu vill se och vilka förbättringar som måste ske för att göra Stockholm till en säkrare stad. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som Säpo bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Beslutet var ett resultat av en blocköverskridande överenskommelse. En förutsättning för den blocköverskridande överenskommelsen var att de lokala handlingsplanerna skulle konkretisera arbetet samt att en tidsplan för den fortsatta processen skulle fastslås. Alliansen uppgav i ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen den 4 maj 2016 att ett krav var att en mall för stadsdelsnämnderna skulle tas fram i samarbete med Försvarshögskolan och att denna borde vara fastställd under hösten 2016 samt att de lokala analyserna och handlingsplanerna skulle vara klara senast till årsskiftet 2016/2017. Därutöver skulle medel avsättas för att implementera arbetet i budget för 2017.

Det föreliggande förslaget till handlingsplan mot våldsbejakande extremism är ett resultat av den blocköverskridande överenskommelse som kommunfullmäktiges partier (exklusive Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna) kom överens om tidigare under mandatperioden. Vi kan konstatera att arbetet har försenats och att ett förslag läggs fram för nämnden väsentligt senare än vad som överenskommits centralt. Därtill tvingas vi konstatera att ett antal av förutsättningarna för överenskommelsen även har brutits.

I arbetet med den lokala planen var ett krav från Alliansen att man skulle dra nytta av den forskning och kunskap som finns på området, bland annat genom ett konkret samarbete med expertis hos instanser som Försvarshögskolan (FHS). Kravet var att nämndernas handlingsplaner inte skulle tas fram var och en för sig utan utifrån en central mall, framtagen i samarbete med FHS och annan relevant expertis på området. Detta har inte skett och det finner vi oacceptabelt. Resultatet blir att stadens arbete för att motarbeta våldsbejakande extremism försenas, blir bristfälligt och inte är koordinerat. Det är inte ett seriöst eller förtroendeingivande sätt att hantera en så viktig fråga för vår stad och våra invånares trygghet.

Handlingsplanen hade vunnit i både konnotation och i innehåll av att ta till sig den forskningsbaserade kunskap som Försvarshögskolan besitter. När majoriteten nu har valt att inte göra det kan vi inte gå i god för slutresultatet och inte ställa oss bakom den föreslagna handlingsplanen i föreliggande skick. Handlingsplanen behöver arbetas om och arbetet på central nivå i staden behöver professionaliseras och intensifieras.

I det uppkomna läget anser vi således att planen ska omarbetas utifrån direktiv från kommunstyrelsen och underställas Försvarshögskolans expertis innan den åter läggs fram för nämnden. Den lokala handlingsplanen bör även tillställas Polismyndigheten, Kriminalvården, Säpo och andra myndigheter för synpunktsinhämtning innan beslut fattas av nämnden.

Handlingsplanen behöver utvecklas i konkretion för att tydliggöra hur förvaltningen ska öka kompetensen bland sina medarbetare i syfte att upptäcka begynnande radikaliserings hos enskilda individer som kommer i kontakt med socialtjänsten samt hur samarbetet med Polismyndigheten ska se ut.

Arbetet med att granska de organisationer som direkt eller indirekt tar emot finansiellt stöd från staden måste intensifieras. Inga föreningar eller samfund som direkt eller indirekt upplåter en plattform åt extremistiska och våldsbejakande individers budskap ska kunna motta stöd från Stockholms stad. Detsamma gäller att heller inga av stadens lokaler upplåts åt sådana individer eller organisationer. Det fordras en konkret plan för hur arbetet med att säkerställa detta ska implementeras och följas upp.

Som nämnts ovan är en oavvislig förutsättning för ett strategiskt arbete mot extremism att det bedrivs systematiskt och utformas i tätt samarbete med den expertis som finns. Försvarshögskolans forskare behöver vara en integrerad del av Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism och det behöver ske på central nivå i staden. Det avtal som redan finns med FHS behöver leda till konkreta insatser. När samarbetet med FHS är återupprättat behöver följande åtgärder omedelbart vidtas i arbetet mot extremism:

1. Stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner behöver skyndsamt komma på plats. Handlingsplanerna ska följa en central mall utformad i samarbete med FHS och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis och säkerhetspolis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut. Arbetet behöver kontinuerligt avrapporteras, uppdateras och vara mätbart.
2. Parallellt med de lokala handlingsplanerna behövs ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt med en åtgärdsplan för hur stadens förvaltningar ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras. En stadsövergripande lägesbild behöver årligen presenteras för kommunstyrelsen.
3. Det måste finnas god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst eller fritidsverksamhet som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas, till exempel genom medverkan i EU-RAN-nätverket. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.
4. Ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst måste ske. För att stärka

arbetet och fånga upp potentiella extremister vill vi så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens förvaltningar så att information kan delas när så krävs.

5. Stockholm behöver en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer. Uppsökande arbete bör även bedrivas på nätet för att nå rätt målgrupper.
6. En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.
7. Stockholms stad behöver bygga upp avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.
8. I arbetet med avradikalisering och för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver civilsamhällesaktörer involveras. Här har religiöst lärda personer och imamer en viktig roll, något som expertisen visat på.
9. Insatserna för att minska risken för nya dåd fordrar fokus på stadsmiljön. Det behövs trafik hinder som försvårar attacker med fordon. I det arbetet ska trafikinämnden involveras och erfarenheter inhämtas från andra länder. Ansvarsfördelningen mellan staden och polisen behöver tydliggöras när det gäller säkerhetsarrangemang vid särskilda platser och evenemang.
10. Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.